

2026. szeptember 20. – Évközi 25. vasárnap

Abban az időben Jézus ezt a példabeszédet mondta tanítványainak: A mennyek országa olyan, mint amikor egy gazda kora reggel kiment, hogy szőlőjébe munkásokat fogadjon. Miután napi egy dénárban megegyezett a munkásokkal, elküldte őket a szőlőjébe. A harmadik óra körül megint kiment, s látta, hogy mások is ácsorognak ott tétlenül a piactéren. Ezt mondta nekik: „Menjetek ti is a szőlőmbe, és ami jár, megadom majd nektek.” Azok el is mentek. Majd a hatodik és a kilencedik órában újra kiment és ugyanígy cselekedett. Kiment végül a tizenegyedik óra körül is, és újabb ácsorgókat talált. Megkérdezte tőlük: „Miért álldogáltok itt egész nap tétlenül?” Azok ezt válaszolták: „Mert senki sem fogadott fel minket.” Erre azt mondta nekik: „Menjetek ti is a szőlőmbe!”

Amikor beesteledett, a szőlősgazda így szólt intézőjéhez: „Hívd össze a munkásokat, és add ki a bérüket, az utolsók kezdve az elsőig!” Először azok jöttek tehát, akik a tizenegyedik óra körül kezdtek, és egy-egy dénárt kaptak. Amikor az elsők jöttek, azt hitték, hogy nekik többet fognak adni, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. Amikor átvették, zúgolódni kezdtek a gazda ellen: „Ezek az utolsók csak egy órát dolgoztak, és ugyanúgy bántál velük, mint velünk, akik a nap terhét és hevét viseltük!” Ő azonban ezt felelte az egyiküknek: „Barátom, nem vagyok igazságtalan veled. Nemde egy dénárban egyeztél meg velem? Ami a tied, fogd és menj! Én ennek az utolsónak is annyit szánok, mint neked. Talán azzal, ami az enyém, nem tehetem azt, amit akarok? Vagy rossz szemmel nézed, hogy én jó vagyok?” Így lesznek az utolsókból elsők, és az elsőkből utolsók!

Mt 20,1-16a

Elmélkedés:

A tizenegyedik óra munkásai

A mai evangélium próbára teszi igazságérzetünket, és akárhány szempontból igyekszik is az egyházi igehirdetés bemutatni a mondanivalót, vannak, akik továbbra is igazságtalanságot látnak és emlegetnek a példabeszéd kapcsán. Jézus beszéde egy olyan gazdáról szól, aki a nap különböző óráiban fogad munkásokat szőlőjébe, majd mindenkinek ugyanannyit fizet. A reggel óta dolgozók méltatlankodnak, igazságtalannak tartják, hogy ők is csak annyit kaptak, mint azok, akik csupán egyetlen órát dolgoztak. Tény, hogy az egész nap munkálkodók este pontosan megkapták napi bérüket, az egy dénárt, ebben állapodtak meg reggel a gazdával.

Akkor hol van itt igazságtalanság? A gazda válasza: „Talán azzal, ami az enyém, nem tehetem azt, amit akarok? Vagy rossz szemmel nézed, hogy én jó vagyok?”

Ez a példabeszéd a kegyelem titkáról szól. Isten nem a „munkaidő”, nem életünk hossza vagy az Isten szolgálatában eltöltött évek szerint jutalmaz. Isten nem méricskél, nem fizetésre szerződik, hanem ajándékot ad, mégpedig az üdvösséget, az örök életet. Hiába is próbáljuk az emberi igazságosság logikájával megközelíteni az üdvösség kérdését, annak elnyerése Isten nagylelkűségének köszönhető.

A történet kulcsszava az irigység. A gazda nem vesz el senkitől semmit, csak ad, többet ad azoknak, akik kevesebbet dolgoztak. A többiek nem azért haragszanak, mert őket megkárosították, hanem azért, mert mások is ugyanazt a jót kapták, mint ők. Az irigység nem a vélt jogtalanságból fakad, hanem a szív szűkösségéből. Aki csak a saját érdemeire néz, az elfelejti, hogy ő is Isten kegyelméből él.

A példázat megkérdőjelezi az igazságos jutalomról alkotott emberi elképzeléseinket, mi ugyanis azt gondoljuk, hogy az örök életet ki lehet érdemelni. Az igaz, hogy tennünk kell lelkünk üdvössége érdekében, de nem csupán ennek jutalma az örök élet. Jézus szándéka nem az, hogy igazságtalannak mutassa Istent, hanem hogy megértsük: Isten mindenkor szabadon cselekszik, a kegyelem nem szerzett jog, hanem ajándék.

A példabeszéd világossá teszi tehát, hogy Isten országa nem teljesítményelvű. Nem lehet megszerezni az üdvösséget úgy, hogy teljesítjük az elérendő pontszámot. Nem jár alanyi jogon senkinek, de mindenki számára elérhető, akár még az utolsó órában is. Ez felszabadító és egyben figyelmeztető. Felszabadító azok számára, akik úgy érzik, elkéstek. És figyelmeztető azoknak, akik úgy gondolják, már megérkeztek.

Egy régi történet szerint egy haldokló bűnöző élete utolsó perceiben bánta meg bűneit, és papot hívatott. Amikor meggyónt és megáldozott, néhányan a háta mögött ezt suttogták: „Hát ez ilyen egyszerű? Egy életnyi bűn után ennyi elég az üdvösséghez?” A pap csak ennyit mondott: „Hála Istennek, hogy ilyen egyszerű. Mert ha nem így lenne, egyetlen ember sem üdvözülhetne.”

Isten jósága mindig megbotránckoztatja azokat, akik a saját érdemeikben bíznak, miközben irigykednek másokra. Ugyanakkor Isten jósága örömhír azoknak, akik elismerik, hogy mindent Istentől kaptak, minden ajándék.

Ne feledjük: mi sem a kora hajnal, hanem talán a tizenegyedik óra munkásai vagyunk. Talán régóta vagyunk a szőlőben, de akkor is csak a Gazda hívása és jósága tart bennünket ott. Ne a másokra tekintsünk, hanem inkább arra, aki mindenkit hív, és mindenkinek a legértékesebbet adja.

© Horváth István Sándor

Imádság:

Uram, Jézus Krisztus! Te nem a mi érdemeink szerint fizetsz, hanem irgalmad szerint jutalmazol. Köszönöm, hogy nem méricskéled múltamat, nem mérlegeled hibáimat, hanem mindig új lehetőséget adsz. Őrizd meg szívemet attól, hogy irigy legyek a kegyelemre, amit mások kapnak, és taníts meg örülni annak, ha mások is részesülnek a te jószágodból! Add, hogy hálás legyek azért, hogy meghívsz szőlődbe és megajándékozol az örök élettel!

